

TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJA

S P R E N D I M A S ATSISAKYTI IŠKELTI DRAUSMĖS BYLĄ TEISĖJAI R. Š.

2015 m. balandžio 13 d. Nr. 18 P-11
Vilnius

Teisėjų etikos ir drausmės komisija (toliau – ir Komisija), dalyvaujant Algiui Norkūnui (Komisijos pirmininkas), Algimantui Čepui, Veslavai Ruskan, Teodorai Staugaitienei (pranešėja) ir Linui Žukauskui, sekretoriaujant Nacionalinės teismų administracijos Administravimo skyriaus vyriausiajai specialistei Aurelijai Pauliukaitei, Nacionalinės teismų administracijos patalpose išnagrinėjusi L. M. teikimą dėl drausmės bylos iškėlimo Panevėžio miesto apylinkės teismo teisėjai R. Š., susipažinusi su medžiaga,

n u s t a t ė :

Pareiškėjas L. M. prašo iškelti drausmės bylą Panevėžio miesto apylinkės teismo teisėjai R. Š., kadangi ji, pareiškėjo teigimu, nagrinėjamoje civilinėje byloje 2015 m. sausio 7 d. gavusi prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, skambino jo advokatei V. K. ir iš pokalbio turinio leido suprasti, kad prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo bus atmetas, be to, melavo teismo pirmininko pavaduotojui apie pokalbio su advokate turinį. L. M. taip pat paaiškina, kad teisėja R. Š. tikrai 2015 m. sausio 8 d. priėmė nutartį atmesti prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, taigi jis, remdamasis tuo pagrindu, jog teisėja skambino advokatei ir reiškė išankstinę nuomonę dėl prašymo, pateikė teismo pirmininkui prašymą nušalinti ją nuo bylos nagrinėjimo. Nutartyje, kuria išspręstas teisėjos nušalinimo klausimas, įrašyta, kad teisėja paaiškino, jog skambino advokatei derinti parengiamojo posėdžio datos, tačiau advokatė V. K. teigia, kad pokalbis buvo kitokio turinio – apie posėdžio datą nekalbėta, nes ji jau anksčiau buvo suderinta dalyvaujant visiems proceso dalyviams. Pareiškėjas mano, kad iš telefoninio pokalbio įrašo būtų galima nustatyti, jog teisėja advokatei skambino būtent dėl prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones, pokalbis vyko apie pusvalandį, teisėja prašė advokatės perduoti pareiškėjui, jog ji byloje skirs ekspertizę, už kurią jam reikės daug sumokėti ir kt.

Panevėžio miesto apylinkės teismo pirmininkas, išnagrinėjęs L. M. teikimo medžiagą, išklausęs teismo posėdžių garso įrašus bei teisėjos R. Š. žodinius paaiškinimus, įvertinęs Panevėžio miesto apylinkės teismo ūkio dalies vedėjo paaiškinimą, kad teisme veikia telefono stotis ir neįmanoma nustatyti, kada ir iš kokio numerio teisėja R. Š. 2015 m. sausio 7 d. skambino advokatei V. K., kiek laiko truko pokalbis (tą gali padaryti pati advokatė per savo paslaugų teikėją), 2015 m. kovo 2 d. tikslinio tarnybinio patikrinimo išvadoje Nr. ND-159 konstatavo, kad negalima daryti besąlyginės išvados, jog L. M. teisus, nes teisėjos R. Š. ir advokatės V. K. nurodomos telefoninio pokalbio aplinkybės skiriasi iš esmės. Panevėžio miesto apylinkės teismo pirmininkas nurodo, kad teisėja R. Š. neneigia skambinusi advokatei V. K., neneigia pokalbio diskusinio pobūdžio, tačiau teigia, kad diskusijas dėl galimo teismo procesinio sprendimo kėlė advokatė, o ji nesileido į teises diskusijas. Advokatė V. K. nurodo, kad pokalbio turinys buvo visiškai kitoks nei teigia teisėja R. Š.

Teisėja R. Š. Panevėžio miesto apylinkės teismo pirmininkui 2015 m. vasario 24 d. pateiktame paaiškinime nurodo, kad parengiamojo posėdžio data tikrai buvo suderinta anksčiau, o jos skambučio advokatei tikslas buvo suderinti su ja atskiro teismo posėdžio, t. y. posėdžio dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, laiką. Pagal Civilinio proceso kodekso 147 str. teismas prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo rašytinio proceso tvarka išsprendžia nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos. Kai teismas laiko, kad tai būtina, prašymą nagrinėja žodinio proceso tvarka. Teisėja teigia, kad pirminis jos sprendimas buvo rengti žodinį prašymo nagrinėjimą, suderinus su L. M. ir jo atstove posėdžio laiką, todėl ji skambino advokatei. Nuo pat pokalbio pradžios advokatė labai emociškai pradėjo pasakoti bylos aplinkybes; esant tokiai situacijai teisėja nutarė laikinųjų apsaugos priemonių taikymo klausimą nagrinėti rašytinio proceso tvarka ir 2015 m. sausio 8 d. priėmė nutartį L. M. prašymą atmesti. Teisėja R. Š. teigia, kad jokiais savo veiksmais negalėjo atskleisti ir neatskleidė išankstinės nuomonės dėl galimo sprendimo, o atitinkamą išvadą advokatė galėjo padaryti pati dėl ilgametės patirties nustačiusi ir suvokusi teismui pateikto prašymo trūkumus ir jo nepagrįstumą.

Drausmės bylą teisėjai R. Š. kelti atsisakytina.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija iškelia teisėjui drausmės bylą, kai teisėjo veiksmuose nustato nusižengimų, numatytų Lietuvos Respublikos teismų įstatymo (toliau – ir Teismų įstatymas) 83 straipsnio 2 dalyje, požymių. Teisėjas gali atsakyti drausmine tvarka trimis atvejais: už teisėjo vardą žeminantį poelgį, už kitų Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimą ir už įstatymuose numatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymą. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teisėjo vardą žeminantis poelgis – tai su teisėjo garbe nesuderinamas ir Teisėjų etikos kodekso reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas teisėjo vardas bei kenkiama teismo autoritetui. Teisėjo vardą žeminančiu poelgiu taip pat pripažįstamas bet koks pareiginis nusižengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinančios priežasties.

Komisija, spręsdama, ar yra pagrindas kelti drausmės bylą teisėjai R. Š., jos veiksmus turi įvertinti pagal šiuos Teisėjų etikos kodekse įtvirtintus principus: 1) ar paskambinusi pareiškėjo atstovei advokatei V. K. ir kalbėjusi su nagrinėjama byla susijusiais klausimais, teisėja galėjo pažeisti nešališkumo principo reikalavimus (Teisėjų etikos kodekso 8 str.), 2) ar Panevėžio apylinkės teismo pirmininko pavaduotojui, sprendusiam teisėjos nušalinimo klausimą, sakė netiesą apie minėto skambučio tikslą ir taip galėjo pažeisti padorumo principo reikalavimus (Teisėjų etikos kodekso 13 str.).

Vadovaudamasis nešališkumo principu teisėjas privalo nereikšti išankstinės nuomonės nagrinėjamos bylos klausimais, nesvarstyti bylos su proceso dalyviais ne teismo proceso metu (Teisėjų etikos kodekso 8 str. 2, 8 p.). Pasak teisėjos R. Š. 2015m. sausio 7 d. gavusi pareiškėjo L. M. prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, manė jį nagrinėsianti žodinio proceso tvarka; kadangi pagal įstatymą toks prašymas išspręstinas per 3 darbo dienas, ji nedelsdama paskambino pareiškėjo atstovei advokatei V. K. susitarti dėl teismo posėdžio datos. Komisijai nepateikta objektyvių (techninių ar kt.) duomenų apie teisėjos pokalbio telefonu su advokate trukmę bei turinį, jos apie tai Komisijai pateikė skirtingus paaiškinimus, pareiškėjas pokalbio negirdėjo. Teisėja neigia reiškusi išankstinę nuomonę dėl pareikšto prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones ar kitaip aptarinėjusi nagrinėjamą bylą. Taigi nėra neginčytinų duomenų apie tai, kad teisėja R. Š. telefoninio pokalbio metu su pareiškėjo advokate svarstė nagrinėjamą bylą bei reiškė išankstinę nuomonę dėl laikinųjų apsaugos priemonių šioje byloje taikymo ir taip galėjo pažeisti teisėjo nešališkumo principą. Teisėjų etikos kodekse nėra nuostatų kategoriškai draudžiančių teisėjui bendrauti su proceso dalyviais ne teismo proceso metu, todėl teisėjo pokalbis, kaip antai, apie teismo posėdžio datą, teisėjų etikos požiūriu nelaikytinas smerktinu. Komisija, taip vertindama nagrinėjamą atvejį, pabrėžia, kad bendraudamas su kitais asmenimis betarpiškai, telefonu ar kitais būdais teisėjas privalo kalbėti dalykiškai, pagarbiai, padoriai, laikytis kitų teisėjų etikos reikalavimų. Komisija pataria teisėjai R. Š. vengti situacijų, galinčių kelti abejonių dėl to, ar teisėja elgiasi etiškai. Daugelį organizacinių klausimų ne teismo proceso metu teisėjo pavedimu gali spręsti

teisėjo padėjėjas, kiti teismo darbuotojai, todėl prireikus susisiekti ir kalbėti su teismo proceso dalyviais tai atlikti labiau derėtų šiems asmenims, bet ne teisėjui.

Vadovaudamasis padarumo principu teisėjas privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir ją saugoti, visada elgtis sąžiningai (Teisėjų etikos kodekso 13 str. 1, 3 p.). Jeigu teisėjas darbinėje ar kitoje viešojoje veikloje meluoja, vadinasi, jis pažeidžia padarumo principą. Pareiškėjo teigimu, teisėja R. Š. yra sakiusi netiesą apie jos skambučio advokatei V. K. tikslą. Sprendime jau minėta, kad teisėja R. Š. tarnybinio patikrinimo metu 2015 m. vasario 24 d. rašytiniame paaiškinime nurodė, kad 2015 m. sausio 7 d. skambino advokatei V. K. laikinųjų apsaugos priemonių taikymo klausimu, pastarąją aplinkybę advokatė patvirtino. Panevėžio apylinkės teismo pirmininko pavaduotojo 2015 m. sausio 26 d. nutartyje, kurioje buvo sprendžiamas teisėjai R. Š. pareikšto nušalinimo klausimas, parašyta, jog, teisėjos aiškinimu, ji skambino advokatei V. K. teiraudamasi dėl parengiamojo posėdžio datos, nes su advokate D. G. jau buvo datą suderinusi. Komisijai nepateikta duomenų apie tai, kodėl šiame procesiniame dokumente įrašytas teisėjos paaiškinimas apie jos skambučio advokatei V. K. tikslą skiriasi nuo vėliau, tarnybinio patikrinimo eigoje, duoto paaiškinimo; neturint apie tai pakankamai duomenų, negalima teigti, kad teisėja Panevėžio miesto apylinkės teismo pirmininko pavaduotojui sakė netiesą, todėl nėra pagrindo vertinti, kad teisėja galėjo pažeisti padarumo principą.

Apibendrinusi išdėstytus argumentus, Komisija daro išvadą, kad išnagrinėjus turimą medžiagą nenustatyta aplinkybių, kurios besąlygiškai leistų teisėjos R. Š. veiksmuose konstatuoti Teismų įstatymo 83 straipsnyje numatytų nusižengimų požymius, todėl kelti teisėjai drausmės bylą nėra pagrindo.

Komisija, vadovaudamasi Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatų 35.2 punktu,

nusprendžia:

Atsisakyti iškelti drausmės bylą Panevėžio miesto apylinkės teismo teisėjai R. Š.
Sprendimas neskundžiamas.

Komisijos nariai:

Algis Norkūnas

Algimantas Čepas

Veslava Ruskan

Teodora Staugaitienė

Linas Žukauskas